

INHOUDELIJK VERSLAG

KAMERMUZIEK ATELIER

DELFT/DELFGAUW 2021

28 juli t/m 1 augustus

KAMERMUZIEK ATELIER DELFT/DELFGAUW 2021

Ongebruikelijke repetitielocaties en vele memorabele momenten bij de 12^e editie van het Kamermuziek Atelier Delft

De Stichting KamermuziekAteliers Nederland (SKAN) kijkt met blijdschap en trots terug op een **geslaagd en bijzonder memorabel Kamermuziek Atelier Delft (KAD)**. De **12^e editie** die vanwege de pandemie met een jaar uitgesteld moest worden verliep **ondanks allerlei organisatorische drempels en voorafgaande onzekerheden heel succesvol** en zowel deelnemers als docenten waren heel blij en dankbaar voor de mogelijkheid om zich in een **inspirerende en ontspannen omgeving volop op de muziek te kunnen concentreren**. De verhuizing uit het historische centrum van Delft naar het landelijke Delfgauw was achteraf gezien een goede zet om het project in pandemie-tijden door te kunnen laten gaan, alhoewel de grotere afstand naar het Delft Chamber Music Festival natuurlijk een nadeel was en de SKAN ernaar uitkijkt om het project weer in het Prinsenkwartier en alle andere mooie locaties in Delft te mogen organiseren.

DEELNEMERS - JONG EN OUD: Met **76 deelnemers en 8 jonge deelnemers die kennismakingslessen volgden** was het Kamermuziek Atelier dit jaar helemaal volgeboekt. Alle leeftijden en speelniveaus waren vertegenwoordigd: De **jongste deelnemer was 7, de oudste deelnemer was 84 jaar**. Naast **Beginners, die nog nooit eerder kamermuziek hadden gemaakt en amateurmusici van allerlei denkbare spelniveaus namen met het Pelargos en Emmeline Quartet en Duo Aznèm ook drie jonge (toekomstige) professionele ensembles** aan de cursus deel.

Improviseerworkshop in de circustent

De verdeling van de verschillende leeftijdscategorieën was heel evenwichtig:

23 kinderen van 6 t/m 18 jaar (waarvan 8 kinderen die kennismakingslessen volgden) - **22 studenten/jonge volwassenen** van 19 t/m 29 jaar en **39 volwassenen** van 30 t/m 82 jaar.

Er hebben ook **vier ouders met kinderen** deelgenomen. In één geval zaten ouders en kinderen in hetzelfde ensemble.

De verdeling van de instrumenten was als volgt: strijkers: 56, blazers: 20, piano: 6, accordeon: 1, harp: 1.

De SKAN is blij, dat er een goede spreiding van verschillende leeftijden en niveaus was en meerdere families de weg naar het KAD hebben kunnen vinden.

Opvallend was dat zich dit jaar **extreem veel individuele deelnemers en incomplete ensembles** hadden opgegeven, waarschijnlijk omdat er door de coronapandemie nauwelijks orkestrepetities en andere muzikale activiteiten mogelijk waren en de deelnemers moeite hadden om zelf ensembles samen te stellen. Zeker was voor sommige potentiële medespelers ook de onzekere situatie omtrent de Covid-19-maatregelen een reden om van de deelname af te zien. Andere deelnemers hebben zich juist heel tijdig (tijdens de lockdown) opgegeven en er was zelfs een groep van oudere amateurmusici die - in een tijd dat er maar 3 mensen thuis op bezoek mochten komen - lieten weten dat ze dit jaar graag het Martinu- *nonet* zouden willen spelen. Hun durf werd beloond en ze zijn erin geslaagd om dit werk uit te voeren. Ze waren hiermee het grootste ensemble dat ooit aan het KAD heeft deelgenomen.

deelnemers van het Martinu nonet

Bij rond **twee derde van de ensembles heeft de SKAN** uiteindelijk mee geholpen om **passende medespelers met elkaar in contact te brengen**. Bij 3 ensembles waren zelfs last-minute invallers nodig omdat iemand uit het ensemble nog vlak voor de cursus positief op COVID-19 werd getest of in quarantaine moest. De SKAN was blij dat ook deze ensembles aan de cursus mee konden doen en dat de desbetreffende musici, die thuis moesten blijven, inmiddels weer hersteld zijn.

Het KAD was ondanks de geldende pandemie-maatregelen een plek waar veel **nieuwe contacten tussen mensen** hebben kunnen ontstaan. Na een periode waarin het sociale leven erg beperkt was, was dit van grote meerwaarde. Het was bovendien opmerkelijk hoe goed zich de ad-hoc ensembles binnen vijf dagen konden ontwikkelen. Velen waren zo blij met hun ensemble dat ze de muzikale samenwerking graag in de toekomst willen voortzetten.

LOCATIE - NATUUR EN MUZIEK WORDEN EEN GEHEEL: Wat als probleem begon (WAAR kan dit jaar een evenement als het KAD doorgang vinden, waar is voldoende plek en een goede ventilatie om op verantwoorde manier rond 100 mensen samen te laten komen etc.) bleek tenslotte een bijzonder sterke punt van deze editie te worden. In de landelijke ambiance van Delfgauw werden het muziek en natuur als het ware één. De deelnemers en docenten hebben het als bijzonder inspirerend en ontspannend ervaren om **te midden van de mooie natuur en omgeven door schapen, koeien en kippen** bij elkaar te komen en te musiceren. Traditioneel trekt men zich voor het beoefenen van kamermuziek in een `kamer` of kleine concertzaal terug om zich volop op de muziek te kunnen concentreren, maar na deze editie kunnen we constateren dat kamermuziek ook **onder de vrije hemel, in een circustent, een boerderij of schapenstal** prachtig kan klinken en dat schapen en koeien in het algemeen goede luisteraars zijn.

Muzikale crossover - Schotland/ Tsjechië

De keerzijde van deze ludieke setting was wel dat de natuur ook stormachtig weer en regenbuien in petto had. Op de eerste dag begaven twee kleine tenten het die als repetitielocatie hadden moeten dienen, en de ensembles moesten naar de Bieslandse Hoeve verhuizen. Deze tegenvaller heeft wel een goed effect op de groepsvorming gehad. Iedereen was blij dat met de eerste dag de ergste windbuien waren doorstaan en dat het weer op de laatste dag tijdens het slotconcert mooi en droog was. Deelnemers en docenten namen de weeromstandigheden met een korreltje zout en zorgden ervoor dat de bladmuziek met wasknijpers op de lessenaars werden gehouden.

foto die een jonge deelnemer nam

Het **wisselende weer** was wel een mooie achtergrond voor de **vele verschillende muziekstukken** waarin donkere en lichte kleuren elkaar afwisselden en alle denkbare menselijke gevoelens aan bod kwamen. Ook was het een mooi beeld voor de situatie waarin we ons op dit moment bevinden: we zijn tenslotte van de natuur afhankelijk en moeten het daarmee doen. Soms lopen dingen anders dan we zouden willen en het beste is om er het beste van te maken.

Door de onbeperkte ruimte van de natuur waren, zoals de SKAN had gehoopt, de geldende beperkingen in verband met de corona-pandemie nauwelijks voelbaar. De **circustent van het Rotterdamse Volkstheater** was goud waard: **Workshops, optredens van docenten, ad-hoc samenspel, het slotconcert en de lunches en avondeten konden hier met uitzicht op de mooie omgeving plaatsvinden.** En het weer zorgde voor extra goede ventilatie.

NIEUWE KLEUREN BIJ HET KAD - VOLKSMUZIEK-IMPROVISATIE-DANS: Het KAD werd dit jaar gedwongen om zijn grenzen te verleggen en nieuwe paden te bewandelen, maar elke verandering biedt ook nieuwe kansen en verrijking. De SKAN had daarom besloten om van de nood een deugd te maken en het genre kamermuziek in deze editie ruimer te interpreteren dan gebruikelijk:

Naast het klassieke en romantische kamermuziekrepertoire lag er dit jaar een **sterke focus op volksmuziek en daarmee op de roots van muziek** in het algemeen. Er werden meerdere workshops en optredens geprogrammeerd en speciale ensembles samengesteld: Zo werden er meerdere kindersenambles in een klein orkestje samengevoegd. De kinderen speelden en dansten tegelijk bij hun performance. De Tsjechische docent Pavel Fischer speelde samen met amateurmusici eigen bewerkingen van Klezmer-muziek voor viool, accordeon en strijkkwintet. Voor het eerst was er met dit ensemble een accordeon bij het KAD vertegenwoordigd. Het grootste amateurensemble (nonet) werkte met een dirigent samen om Martinu's nonet voor blazers en strijkers uit te voeren en was daarmee bijna een klein orkest. Ook dit stuk is duidelijk geïnspireerd door Tsjechische volksmuziek. Verder gaf Donald Grant meerdere workshops waarin puur op gehoor Schotse muziek werd gespeeld. Aan deze workshops hebben alle deelnemers mee gedaan en het was een mooi moment waarop kinderen en volwassenen, beginners en gevorderden samen muziek konden maken. Donald Grant en Pavel Fischer traden ook op met een zelf bedachte cross-over van Schotse en Moravische muziek, een optreden dat de SKAN graag aan een groter publiek had willen aanbieden als dit mogelijk was geweest.

Dat de deelnemers door de vele volksmuzikale elementen werden geprikkeld werd duidelijk als er op een avond deelnemers en docenten spontaan avondliederen uit verschillende landen en kulturen voor elkaar zongen, uitgaande van hun eigen muzikale roots. De SKAN reliseerde zich voor het eerst dat **door deelnemers en docenten maar liefst 15 verschillende landen vertegenwoordigd waren** - en wat een grote muzikale rijkdom dit betekent.

repetitie met het swingende kinderorkest

MASTERCLASSES: Het **kernstuk** van de cursus vormden zoals elk jaar de ensemblelessen. De docenten slaagden erin om elk ensemble op een manier les te geven die rekening hield met hun leeftijd, spelniveau en speelervaring. De ensembles werkten aan uiteenlopend repertoire. Naast het bekende klassieke en romantische standaardrepertoire stonden er passend bij de setting van deze editie ook volksmuziekarrangementen en door volksmuziek geïnspireerde stukken op de lessenaar. Voor de vele ad-hoc ensembles had de SKAN voorafgaand aan de cursus en in afspraak met alle deelnemers passend repertoire gezocht, een grote uitdaging vooral bij minder gebruikelijke bezettingen. Een van de amateur-ensembles maakte zijn eigen arrangementen voor de ongebruikelijke bezetting van 2 violen, fluit en piano. Alle ensembles werkten naar de slotpresentatie toe en concentreerden zich meestal op twee delen uit een bepaalde compositie. De inhoud van de lessen kan hier niet in detail weergegeven worden: Musiceren is een kwestie van geest, gevoel en lichaam en bij het musiceren *samen met anderen* dient men zijn spel bovendien nog op de medespelers af te stemmen. De docenten zijn erin geslaagd om ieder ensemble hierbij te begeleiden.

MUZIKALE VOORUITGANG EN CONCERTEN: In een **sfeer waar het ondanks de pandemie en geldende maatregelen puur om muziek draaide konden alle ensembles zich duidelijk verder ontwikkelen**. Verdieping, het streven naar muzikale precisie en samenhang, muzikaal plezier en spontaneïteit stonden voorop en resulteerden op zondagmiddag in een bijzonder mooi slotconcert.

Dankzij het goede weer op de laatste dag konden ook buitenstaanders op afstand van het concert meegenieten. Het concert bestond uit drie delen, waarbij het eerste en laatste gedeelte in de circustent en het middelste blok rondom het praathuis van Buitengoed De Uylenburg plaats vonden. Het mooie paviljoen diende als podium voor alle piano-ensembles.

Optreden van de piano-ensembles tijdens het slotconcert

De **voortgang die alle ensembles** binnen vijf dagen hebben kunnen behalen was goed hoorbaar. Deze feedback heeft de SKAN unaniem van alle deelnemers en docenten gekregen. De deelnemers hebben op de toppen van hun kunnen gemusiceerd. Dit succes was te danken aan de inspirerende lessen van de docenten, hun inzet en **goede onderlinge samenwerking** en de grote motivatie van alle ensembles. Veel deelnemers hebben na afloop laten weten dat ze dankbaar voor deze ervaring zijn. In een sfeer waar het in eerste instantie niet om prestatie en perfectie ging maar om de essentie van muziek, kon iedereen juist goed presteren. Sommige docenten speelden ook met de ensembles mee. Ook dit heeft het slotconcert op een bijzonder hoog niveau getild. Naast het slotconcert werden een **aantal concerten door de jonge professionele ensembles en docenten verzorgd** en zo kreeg Delfgauw deze zomer zijn eigen kleinschalig 'Chamber Music Festival'. Ook maakten de meeste deelnemers gebruik van het aanbod om concerten van het DCMF te bezoeken. De kinderen bezochten de mooie familievoorstelling van het festival. De deelnemers hebben de **concertbezoeken bij het DCMF** en de eigen 'Atelier-concerten' als heel belangrijk onderdeel ervaren.

Toehoorders genieten van informeel optreden

GOEDE MORGEN MET BACH EN MUZIKALE WANDELROUTE: In verband met de heersende pandemie-maatregelen en slechte weersomstandigheden konden de muzikale boottocht en wijkconcerten / optredens bij zorginstellingen geen doorgang vinden. Om dit te compenseren werd het idee om elke ochtend één van de ensembles of docenten met een stuk van Bach te laten beginnen en dit met buitenstaanders te delen

uitgebreid naar alle deelnemers en docenten. **Elke dag klonken op verschillende plekken stukken van Bach.** Deelnemers speelden voor hun gastgezinnen, voor een kinderopvang in Delfgauw, voor de werkenden op een boerderij of voor de dieren om hen heen. Het idee, dat je met muziek iets aan je omgeving kunt teruggeven en muziek een grote positieve kracht heeft werd door alle deelnemers ervaren. Ook heeft de reeks Goede morgen met Bach alle ensembles en docenten met een rode draad met elkaar verbonden. De luisteraars die door de muziek verrast werden waren eveneens enthousiast. De SKAN wil dit idee dan ook in de komende jaren voortzetten, naast de wijkconcerten en de muzikale boottocht, die dan hopelijk weer mogelijk zullen zijn.

De **muzikale wandelroute** langs alle repetitielocaties werd - in verband met het weer- vooral op de laatste twee dagen goed bezocht. Veel bezoekers van Café du Midi en gebruikers van het parkeerplaats Klein Delfgauw werden regelmatig door de muziek aangetrokken en kwamen nieuwsgierig kijken.

SAMENWERKINGSPARTNERS EN VRIJWILLIGERS: De samenwerking met de hoofdpartner, het **DCMF**, moest dit jaar zoals voorspeld op een lager pitje doorgaan van wege de grotere afstand en de geldende coronamaatregelen. Door zelf meer optredens en een aanvullend programma aan te bieden heeft het KAD dit vacuüm op een mooie manier kunnen vullen. Van beide kanten is er de hoop dat festival en KAD komend jaar weer op de gewone manier door kunnen gaan en er weer meer dwarsverbanden mogelijk zullen zijn. Nino Gvetadze, de nieuwe artistieke leider van het DCMF heeft al laten weten dat haar de **continuïteit van de samenwerking** met het KAD na aan het hart ligt.

De samenwerking met Buitengoed **De Uylenburg** en alle overige locaties verliep uitstekend. De **nieuwe samenwerkingspartners** raakten uitermate betrokken bij het project en lieten weten dat het KAD te allen tijde weer welkom zou zijn als dat nog eens nodig was.

Muzikale wandelroute

Alle samenwerkingspartners op een rijtje: DCMF, Buytengoed De Uylenburg, Bieslandse Hoeve, Vergaderlocaties Buytengoed De Leeuwenburg en Tisnienix, Bieslandse Bovenmolen, Monumentale Boerderij op de Noordeindseweg, Natuurgebied het Stiltegoed, Stichting Bieslandse Dagen, Stichting De Tent/ Volkstheater Rotterdam, Kinderdagverblijf Het Knorretje, Muziekschool Rootz Delft, Oud-Katholieke Kerk Delft, Synagoge Delft, Pianosalon OD 200, Klankatelier Delft.

Uiteindelijk heeft het KAD niet in het Delftse centrum kunnen plaatsvinden. De SKAN was wel blij dat veel **Delftse samenwerkingspartners** hun locatie beschikbaar hadden gesteld. Uiteindelijk werden deze alleen voor een aantal repetities gebruikt. Ook het DCMF heeft op deze locaties kunnen repeteren.

Blij was de SKAN ook dat veel **Delftenaren als vrijwilligers** aan de organisatie hebben meegewerkt. Zij hebben dit jaar een bijzonder grote bijdrage geleverd om het project tot een succes te maken. Ook waren er 5 families uit Delft, die studenten bij zich hebben laten logeren.

OMGANG MET COVID-19: Alle deelnemers en docenten hebben er heel bereidwillig aan meegewerkt om bijvoorbeeld door het gebruiken van **zelftests** (voorafgaand en tijdens de cursus), door het houden van **afstand** en het **ventileren** van vaste ruimtes de kans op een uitbraak van COVID-19 te minimaliseren. Een foutief positieve test van één van de deelnemers op de derde dag liet iedereen wel schrikken, maar gelukkig kwam een paar uur later het goede nieuws dat er niets aan de hand was.

Een **kamermuziekensemble is veel kwetsbaarder dan een orkest** omdat je niet zo maar iemand kunt missen. Iedereen was zich er zeer **bewust van dat we allemaal van elkaar afhankelijk zijn** en goed voor elkaar moeten zorgen.

Voor drie ensembles was het dan ook extra spannend toen enkele dagen voor de cursus nog iemand van hen besmet raakte / in quarantaine moest en niet mee kon doen. Gelukkig kon de SKAN conservatoriumstudenten als invallers regelen en hoefde de deelname van deze ensembles niet geannuleerd te worden.

Spannend was het ook voor de docenten en dan met name Donald Grant, die uit Groot-Britannië kwam en **nog tot twee weken voor begin van het KAD niet zeker kon zijn of de geldende reisbeperkingen en quarantaine-regels zijn komst wel of niet onmogelijk zouden maken**. Het voelde als een **klein wonder dat er bij het Atelier uiteindelijk een internationaal team van docenten** uit Groot-Brittannië, België, de Tsjechische Republiek, Oostenrijk en Nederland samen kwamen - geen vanzelfsprekendheid in deze tijden.

De reiskosten voor de docenten zijn door de laat geboekte vliegtickets en vereiste PCR-tests bij heen- en terugreis wel veel hoger uitgevallen dan verwacht.

Na een (foutief) positieve zelftest van een deelnemer geeft Donald de les buiten en met extra veel afstand

TOT SLOT:

Na afloop hebben de meeste deelnemers en alle docenten en samenwerkingspartner aan de evaluatie van het project meegewerkt en er werden veel berichten gestuurd waarin de deelnemers, betrokken families en docenten de organisatie van de cursus nogmaals bedankten.

De SKAN is opgelucht en blij dat de realisatie van het project onder pandemie-omstandigheden zo goed is gelukt. Het was een moeilijk jaar met veel obstakels, twijfels en onzekerheden. Maar misschien heeft de omgang hiermee de 12^e editie van het KAD bijzonder sterk gemaakt.

In elk geval kijkt de SKAN vol vertrouwen uit naar komende zomer. Met of zonder pandemie, met of zonder slecht weer.

Ons dank geldt alle Fondsen, Stichtingen en de Gemeente Delft die dit project medemogelijk hebben gemaakt en alle vrijwilligers uit Delft en Delfgauw.

*blijde gezichten bij de nieuw
gemaakte vrienden na afloop van
het slotconcert*

mmj

DOCENTEN:

Daria van den Bercken, piano

Donald Grant, viool/ zang

Pavel Fischer, viool/ zang

Sidonie Riha, viool/ altviool

Charles Watt, cello

Ronald van Spaendonck, klarinet

Assistentie en extra begeleiding van de jonge kinderen:

Elisabeth Reiter, viool

ORGANISATIE:

directie: Sidonie Riha

zakelijk coördinatie: Nelleke Guequierre, Dietske Simons

productie: Nelleke Guequierre, Maarten Bolsenbroek

Angeliq Mergler, Leonie Zweekhorst, Sidonie Riha

Bestuur*: Richard Braakenburg van Backum, voorzitter

Arthur Verkerke, secretaris

Dietske Simons, penningmeester

Lenneke Alink, bestuurslid

Femke Hillen-Goossens, bestuurslid

*bestuursleden worden voor hun werkzaamheden niet betaald

SAMENWERKINGSPARTNERS

Delft Chamber Music Festival

Buitengoed de Uylenburg

Het Stiltegoed

Bieslandse Hoeve

De Bieslandse Bovenmolen

Buitengoed De Leeuwenburg

Rotterdams Volkstheater

Bieslandse Dagen

Tsnienix

Woonvereniging Rietveld 220

Klankatelier Delft

Pianosalon OD 200

Kinderdagverblijf Het Knorretje

Van de Sande piano's & vleugels, Tilburg

Oud-Katholieke Kerk Delft

Rootz Muziekscholen Delft-Pijnacker

Prinsenkwartier Delft

PUBLICITEIT:

Website en nieuwsbrieven

Flyers en posters

Facebookpagina

Publiciteitsmiddelen van het DCMF

Twitter

Publiciteitsmiddelen van de samenwerkingspartners

SUBSIDIËNTEN:

Fonds 1818

Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland

Gemeente Delft

Stichting HeraSon

Stichting Orlanda Goban

M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

ACMP, Associated Chamber Music Players Foundation